

MUINSUSKAITSEAMET

Riigimetsa Majandamise Keskus

Mikk Marran

mikk.marran@rmk.ee

Meie: 06.10.2023 nr 1.1-7/1822

Saarnaki laiul Rehe kinnistul asuvast rehielamust

Muinsuskaitseamet hindab kõrgelt koostööd Riigimetsa Majandamise Keskusega ning Teie panust Hiiumaa mälestiste hooldamisel. On väga suur rõõm tõdeda, et 2023. aasta jooksul sai korrastatud ning hooldatud RMK aladele jäävad 51 kultuurimälestist.

RMK Hiiumaa hallatavatel aladel on lisaks riikliku kaitse all olevatele kultuurimälestistele ka mitmeid pärandkultuuriobjekte. Üks nendest on Saarnaki laiul Rehe kinnistul asuv riigi omandisse kuuluv rehielamu, mis on Eesti taluarhitektuuris haruldane, unikaalsete tunnustega hoone. Rehielamu on tänaseni säilinud oma algses asukohas ümber ehitamata kujul, mis on Eesti taluarhitektuuri puhul erandlik ning lisab hoonele autentsuse väärtust. Kahjuks on see haruldane hoone väga halvas tehnilises seisukorras ja vajab kiiret sekkumist (vähemalt katuse vahetust), et säilitada see väärikas hoone ka meie tulevastele põlvedele. Hiiumaa laidude maastikukaitseala kaitse-eeskirja §1 lg 1 p1 toob muuhulgas maastikukaitseala kaitse-eesmärkide seas ära Väinamere laidudele ning Hiiumaa kagurannikule iseloomulike koosluste ja maastike, sealhulgas arhitektuuri- ja pärandkultuuriobjektide kaitse. Sellega on maastikukaitsealal olevate pärandkultuuriobjektide valdajatele antud selge suunis hoonete hooldamiseks ja säilitamiseks.

Muinsuskaitseamet on varasemalt juhtinud Teie tähelepanu Saarnaki laiul Rehe kinnistul asuva rehielamu väga halvale tehnilisele seisukorrale. Oma 23.02.2023 Muinsuskaitseametile saadetud kirjas lubasite, et viite käesoleva aasta esimeses pooles läbi ekspertiisi, millega hinnatakse rehielamu tööde vajadus ning nende hinnanguline maksumus. Siinkohal palume Teil ekspertiisi tulemusi jagada ka Muinsuskaitseametiga.

Anname ühtlasi teada, et 02.10.2023 esitati Muinsuskaitseametile Saarnaki laiul Rehe kinnistul asuva rehielamu riikliku kaitse alla võtmise taotlus. Muinsuskaitseamet kaalub kogu Saarnaki laiul asuva talukompleksi kultuurimälestiseks tunnistamist. 1. maist 2019. a jõustunud muinsuskaitseadusega on Muinsuskaitseamet seadnud selge eesmärgi korrastada mälestiste nimekirja selliselt, et seal oleks Eesti ehitatud kultuuripärandi esinduslikum osa. Amet on käesoleval hetkel välja töötamas metoodikat kultuurimälestiste sh ehitismälestiste nimekirja korrastamise läbiviimiseks, mille käigus hinnatakse kõigi ehitismälestisena kaitse all olevate objektide vastavust riikliku kaitse eeldusele ning tehakse ettepanekud kõrge kultuuriväärtusega hoonete mälestiseks tunnistamiseks. Saarnaki laiul talukompleksi vastavust riikliku kaitse eeldusele hinnatakse selle protsessi käigus.

Enne Saarnaki laiul asuva talukompleksi kultuurimälestiseks tunnistamise menetluse alustamist soovime Teiega kohtuda ja arutada, milline riikliku kaitse vorm tagaks kõige paremini Saarnaki laiul asuva unikaalse pärandkultuuriobjekti säilimise ning millised saaksid olla kiired sammud hoone hävinemise peatamiseks.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kaire Tooming

ehituspärandi kaitsekorralduse juht

+372 524 9669; kaire.tooming@muinsuskaitseamet.ee